

PERUSSUOMALAINEN

KOULUTUSPOLITIikka

24.9.2018

Työelämä kokee murrosta ja osaamistarpeet muuttuvat yhä nopeammin. Kuitenkin koulupohja rapautuu, nuorten syrjäytyminen on lisääntynyt ja oppimistulokset ovat laskussa. Koulutuksessa tarvitaan ratkaisuja, joilla tulee olemaan suuri merkitys Suomen hyvinvoinnille.

PERUSSUOMALAISET

PERUSSUOMALAINEN KOULUTUSPOLITIikka

PERUSKOULUN ONGELMAT KORJATTAVA

Maailman parhaisiin kuulunut peruskoulu korisee. Erot koulujen välillä kasvavat. Tarvitaan lisää panostuksia, mutta pelkällä rahalla ongelmia ei korjata.

- välttämätön koulurauha; opettajien auktoriteetti palautettava
- pääasiallinen kasvatusvastuu vanhemmilla
- pienemmät luokka- tai ryhmäkoot; erityisoppilaille omat pienryhmät
- maahanmuuttajat mukaan tavallisiin luokkiin vasta kielitaidon ym. kartuttua
- jokaisen koululaisen oikeus terveyteen; sisäilmaongelmat ratkaistava
- kännykkäkielto oppitunneilla
- kiusaamisen estoon konkreettisia toimia

OPPIMISTULOSTEN LASKU OTETTAVA VAKAVASTI

Tärkeintä ovat opetus ja oppiminen. Digitaalisuus ja sähköiset mahdollisuudet voivat tukea, mutta eivät olla itsetarkoituksellisia.

Perusasiasat saatava kuntoon ennen pedagogisesti kunnianhimoisia suunnitelmia.

- päähuomio opetukseen ja kunnollisiin oppimateriaaleihin
- oppilailta vaadittava osaamista; ei säälinumeroita
- lukutaidottomia ei saa päästää pois peruskoulusta; ehtojen antamisen ja luokalle jättämisen mahdollisuus
- erityisesti poikien tippuminen kelkasta estettävä; konkreettisia toimia toisen asteen pudokkaille
- lisärahan kippaaminen maahanmuuttajakouluihin ei ratkaise maahanmuuton aiheuttamia ongelmia
- ammatillisen koulutuksen ongelmat korjattava
- ylioppilaskokeita ei saa lyhentää eikä keventää

JATKO-OPINTOIHIIN TEHOKKUUTTA JA MAHDOLLISUUKSIA

Myös jatko-opinnoissa on syytä palata perusasioihin. Sivistysyliopisto ja toisaalta osaamisen kaupallistaminen eivät sulje toisiaan pois.

- pääsykokeiden rooli korkeakouluvalinnoissa säilytettävä
- yliopistojen ideologinen huuhaa pois
- yliopistoihin aitoa sivistystä ja laadukasta tutkimusta ja opetusta
- ammattikorkeakoulut ja yliopistot säilytettävä erillisinä
- opintotukijärjestelmän kannustettava valmistumaan aikataulussa

ELINIKÄINEN OPPIMINEN JA KOULUTETTU SUOMI

Ihmisen kannattaa yleensä aina kouluttautua pidemmälle, mutta valtiolla tulee olla myös vastuu järkevästä koulutus-suunnittelusta.

- kotouttamisbisnes ei ole koulutuspolitiikkaa
- tietyt koulutussektorit eivät saa toimia keinotekoisena työttömyyden tilastoista puhdistamisena; esimerkiksi lähihoitajaksi soveltuttava
- osaamisvaihtotaseeseen huomiota: osaajat pidettävä kotimaassa
- koulutusviennin mahdollisuudet hyödynnettävä

PERUSSUOMALAISET

OPETUKSEN LÄHTÖKOHDAT KUNTOON

- Ensisijainen kasvatusvastuu kuuluu kodille eikä vanhemmuutta voi ulkoistaa koululle.
- Opettajien auktoriteetti ylläpitää järjestystä palautetaan.
- Puhelimien käyttökielto oppitunneille.
- Koulurauha-asiamies ratkomaan kiusaamistapauksia, kiusaaja vaihtaa koulua.
- Pienemmät luokkien ryhmäkoot.
- Erityisoppilaille hyvää opetusta erillisissä luokissa, kieltä taitamattomille maahanmuuttajalapsille ensin kielikoulu.
- Kouluissa korostetaan suomalaisuuden, suomalaisten arvojen ja kulttuurin merkitystä.
- Sisäilmaongelmat on korjattava, ja niistä kärsivät otettava heti turvaan.

Perussuomalaisten mielestä lasten kasvatusvastuu on ensisijaisesti aina kodilla, mutta myös kouluilla on vastuunsa. Meidän on huolehdittava, että oppimisen ja kasvatuksen edellytykset eivät murene.

Opetuksessa on painotettava nykyistä enemmän sosiaalisia taitoja ja hyvekasvatusta tavoitteena kasvattaa nuorisosta vastuuntuntoisia kansalaisia. Iloiseen, hyviä tapoja korostavaan opetukseen tulee pyrkiä yhteistyössä huoltajien kanssa. Tärkein vastuu lasten hyvinvoinnista kuuluu kuitenkin vanhemmille eikä vanhemmuutta voi ulkoistaa koulujen opettajille, joista osa on jo uupunut kasvatustaakan alle.

Pätevät ja osaavat opettajat ovat onnistuneen koulutuspolitiikan selkäranka. Innostunut, kannustava ja järjestyksen pitävä opettaja saa aikaan kunnioitusta ja oppimishalukkuutta. Opettajille on taattava työrauha, jotta he voivat keskittyä perustyöhönsä, opettamiseen. Hallinnolliset tehtävät ja kehittämishankkeet on pidettävä järkevissä mittasuhteissa. Ennen kaikkea opettajille on annettava mahdollisuus ylläpitää järjestystä ja puuttua kiusaamiseen. Opettajien auktoriteetti on palautettava.

Koulukiusaaminen on vakava ongelma, ja moni kärsii kiusaamisen jäljistä koko loppuikänsä. Kiusaamiseen on puututtava paljon aiempaa terävämmiin. Jos kiusaamista ei saada loppumaan, kiusaaja vaihtaa koulua, ei kiusattu. Lisäksi kuntiin tulee nimittää koulurauha-asiamiehet. He ovat ulkopuolisia asiantuntijoita, joiden tehtävänä on neuvoa kouluja kiusaamiseen ja koulurauhaan liittyvissä asioissa sekä ratkoa kiusaamistapauksia.

Peruskoulun suuria opetusryhmiä tulisi pienentää.

Luokilla 1-4 tulee pyrkiä 18 oppilaan ja myöhemmillä luokilla 24 oppilaan enimmäiskokoon. Liian suurissa ryhmissä yksilöllinen ohjaus jää vähäiseksi, koulurauhan ylläpito on vaikeaa, oppimistavoitteiden saavuttaminen kärsii ja opettajat uupuvat. Opettajien ja rehtoreiden on käytettävä luokalle jättämisen mahdollisuutta rohkeammin silloin, kun se on oppilaan etu.

Erityisoppilaita ei pidä väkisin yrittää integroida normaaleihin luokkiin, vaan heille on tarvittaessa järjestettävä omaa erityisopetusta pienryhmissä. Opetus erityisluokalla on sitä tarvitsevan oppilaan oikeus ja etu. Painopiste on siirrettävä korjaavasta työstä ennaltaehkäiseviin toimiin.

Maahanmuuttajalasten kieltenopetuksesta ja koulukelpoisuudesta tulee huolehtia eriytetysti eikä integroinnin tule tapahtua muiden lasten oppimisen kustannuksella. Kunnissa, joissa maahanmuuttajaväestö on päässyt keskittymään tietyille alueille, maahanmuuttajataustaisia oppilaita on pyrittävä hajauttamaan eri kouluihin. Myös maahanmuuttajalasten selvästi keskimäärin heikompiin oppimistuloksiin ja kouluterveyteen on kiinnitettävä huomiota. Kouluarvosanoja ei saa myöntää positiivisen erityiskohtelun vuoksi helpommin perustein.

Täysi-ikäisten turvapaikanhakijoiden sijoittaminen samoihin koulutiloihin alaikäisten oppilaiden kanssa on kiellettävä.

Pidämme tärkeänä, että kouluissa huolehditaan suomalaisten arvojen ja kulttuurin ylläpitämisestä ja edistämisestä ja korostetaan suomalaisuuden merkitystä. Jatkossakin kouluissa pidetään joulujuhlat ja lauletaan suvivirret. Suhtaudumme kriittisesti myös moniin ideologisiin kasvatuksen ja feminismiin ajatuksiin. Tytöt saavat olla tyttöjä ja pojat poikia.

Uskonnon opetuksessa valittavat vaihtoehdot ovat evankelisuterilainen ja ortodoksinen uskonto sekä elämänsä katsomustieto. Vieraiden uskontojen ja etiikan opetuksen tulee olla yhteistä kaikille luokan oppilaille uskontokunnasta tai katsomuksesta riippumatta.

Koulujen sisäilmaongelmat on ratkaistava nopealla aikataululla. Suomella ei ole varaa vaarantaa koulujen henkilökunnan ja oppilaiden terveyttä näennäisillä säästöillä, joita saadaan sähkö- ja lämmityskoulujen säästöillä öisin ja viikonloppuisin. Sisäilmaongelmissa olevat koulurakennukset on korjattava ajoissa tai purettava. Jo altistuneet ja oireilevat on siirrettävä välittömästi turvallisiin tiloihin.

ILOISTA, OSALLISTAVAA JA TURVALLISTA OPETUSTA

- Jokaisen lapsen kuuluu saada koulussa onnistumisen kokemuksia.
- Valinnaisuutta, tekemisen kautta oppimista sekä sosiaalisten, taloustaitojen ja väittelytaidon opetusta lisätään.
- Tunti liikuntaa päivässä, taideaineisiin suurempi valinnainen tarjonta.
- Ruotsin kielen opetus vapaaehtoiseksi.
- Rahastusta tiuhaan uusittavilla koulukirjoilla on kitkettävä.
- Digitalisaatio ei saa olla itsetarkoitus, vaan oppimisen apuväline.
- Lähikoulut on pyrittävä säilyttämään.

Peruskoulussa ihmisläheisyyden painottaminen ja yksilön huomioon ottaminen on tärkeää. Suomi ei ole massayhteiskunta, eikä siitä sellaista saa tulla. Koulutus on tie sekä yksilön että yhteiskunnan hyvinvointiin. Kouluvuodet alusta saakka ovat jokaisen ihmisen kehitykselle hyvin ratkaisevat. Koulumuistoja on jokaisella, kaverit ja opettajat muistetaan opitun asian lisäksi.

Jokaisen lapsen kuuluu saada koulussa onnistumisen kokemuksia. Koulun yksi tärkeimmistä tavoitteista on rakentaa oppilaalle hyvä itsetunto, joka pitää sisällään myönteisen minäkuvan ja realistisen käsityksen omista taidoista sekä valmiuden pyytää apua tarpeen mukaan. Tämä ei valitettavasti toteudu kaikkien kohdalla. Oppilaat, joiden vahvuudet ovat muissa kuin lukuaineissa, usein kartuttavat koulusta itselleen negatiivisia oppimisen kokemuksia. Tämä puolestaan saattaa johtaa opiskelujen kesken jäämiseen sekä syrjäytymiseen.

Opetuksen on oltava monipuolista ja sen on tuettava erilaisia taipumuksia. Koulussa tarvitaan enemmän oppimista tekemisen kautta, mahdollisuuksia keskittyä omiin vahvuuksiin ja kohdennettua tukea kunkin heikoilla alueilla. Näin puututaan myös siihen kehitykseen, että poikien oppimistulokset ovat keskimäärin heikommat kuin tyttöillä. Lahjakkuutta on pyrittävä tukemaan ja yläkoulussa on annettava mahdollisuus valinnaisiin opintoihin oppilaan omien kiinnostuksen kohteiden mukaisesti. Ruotsin kielen opetus pitää säätää vapaaehtoiseksi; näin vapautuu aikaa myös muille kielille. Suomen- ja ruotsinkielisiä kouluja voitaisiin yhdistää samaan rakennukseen.

Kaikki eivät ole kirjatoukkia, joten taide- ja käsityöaineiden suurempi valinnainen tarjonta on kannatettavaa. Tunti liikuntaa päivässä kouluissa on kansanterve-

ydeellisesti viisasta liikkumattomuuden ehkäisemiseksi. Taloustiedon opetusta on lisättävä, jotta nuoret oppivat huolehtimaan asioistaan ja toimimaan työelämässä. Yksilölliseen opinto-ohjaukseen pitää yläkoulussa panostaa tuettaessa jatko-opiskeluvalintoja.

Lukion ja ammattikoulujen kurssimateriaaleja ei pidä uusia liian tiuhaan, jotta niiden kierrättäminen olisi mahdollista. Opetuksessa on käytettävä entistä enemmän avoimen oppimisympäristön mahdollisuuksia. Digitalisaatio ei saa kuitenkaan olla itsetarkoitus, vaan väline oppimisen tueksi.

Kattava lähikouluverkosto on pyrittävä säilyttämään, mikä edistää kestävästä kehitystä ja läheistä yhteyttä luontoon, monimuotoisuutta, yksilöllistä opetusta yhteisöllisessä ilmapiirissä sekä alueiden elinvoimaisuutta.

Pienillä paikkakunnilla suositetaan tarpeen mukaan ”0-2-kouluja”, jotka kattavat eskarin ja kaksi ensimmäistä koululuokkaa. Ne ovat yksi käytännön tapa mahdollistaa kyläkoulujen säilyminen ensimmäisten luokkien osalta ja lisäävät myös pienten oppilaiden kouluviihtyvyyttä ja turvallisuutta. Koulun alkuvuosina yksi luokanopettaja riittää eikä suuresta koulusta ole oppilaille vastaavaa hyötyä.

KOULUTUKSEN RAPAUTUMINEN PYSÄYTETTÄVÄ

Perinteisessä suomalaisessa koulutuksessa moni asia on tehty hyvin. Varsinkin 2000-luvun taitteessa Suomi keräsi mainetta koulutuksen kärkimaana kansainvälisissä vertailuissa. Kuitenkin samaan aikaan Suomi itse alkoi seurata muualta tulleita ideologioita trendejä. Viime aikoina uutiset ovat kertoneet osaamistulosten selvästä heikentymisestä, ja muun muassa Viro on mennyt Suomen ohi Pisa-tuloksissa. Varsinkin nuorten miesten syrjäytymisen huolestuttaa.

Osaaminen rapautuu eikä tasovaatimuksista pidetä kiinni peruskoulussa ja ammatillisessa koulutuksessa. Nuoria pitäisi tarvittaessa patistaa töihin, mutta sen katsotaan ”rikkovan itsemääräämisoikeutta”. Peruskoulun päättövaiheessa on nuoria, jotka eivät hallitse perustaitojaan. Ammattikouluissa annetaan liian vähän lähiopetusta, mikä on johtanut ammattitaidon heikentymiseen.

Oman haasteensa tuo laajamittainen maahanmuutto. Kaikkien maahanmuuttajaryhmien keskuudessa on suuria eroja. Suurimmat haasteet työmarkkinoilla, koulutuksessa ja ylipäänsä sopeutumisessa ovat pakolaistaustaisilla henkilöillä, joiden kulttuuritausta eroaa huomattavasti suomalaisesta. Toisessa sukupolvessa syrjäytymisriskit ovat moninkertaiset kantaväestöön verrattuna.

Riskinä on laajaa ja jopa ylisukupolvista kotoutumattomuutta ja eriytymistä kaikkein lieveilmiöineen. Oppimista ei välttämättä arvosteta eikä sen merkitystä ymmärretä. Tämän lisäksi on käyttäytymisongelmia, nimenomaan naisopettajiin kohdistuvaa kunnioituksen puutetta ja etnisten vähemmistöryhmien välistä omaa rasismia ja syrjintää.

Maahanmuuttajaoppilaiden keskittyminen tiettyihin kouluihin heikentää heidän sopeutumistaan suomalaiseen yhteiskuntaan. Keskiluokka kaikkoo, koulushoppaillaan, eriarvoisuus lisääntyy ja sosiaalinen nousu vaikeutuu.

Suomen koulutus pohja heikkenee ja eriarvoistuu nopeasti. Tämä kehityskulku juontaa juurensa jo pitemmältä ajalta, mutta negatiivisen kierteen ja sen juurisyiden katkaiseminen on välttämätöntä ensi sijassa.

KIINNI NUORTEN SYRJÄYTYMISEEN

- Saatavuusharkinta ulkomaalaiselle työvoimalle tiukemmaksi, duunit suomalaisille nuorille.
- Valtakunnallinen korjaamomalli syrjäytymisvaarassa oleville nuorille.
- Täsmällisiä toimia toisen asteen pudokkaille.
- Harrastustakuu turvaamaan jokaiselle lapselle ja nuorelle ainakin yksi mieluisa harrastus.
- Panostuksia lasten liikuntamahdollisuuksien ja nuorten urheilijoiden tukemiseen.

Suomi on monin tavoin hyvä maa nuorille. Mahdollisuuksia riittää, ja julkisen tuen verkosto on melko kattava. Nuoruus on kuitenkin monien haasteiden aikaa. Suuret valinnat ja monenlaiset paineet kaatuvat päälle melkein yhtä aikaa. Yksi Suomen suurimmista kohtalonkysymyksistä on se, miten nuoremme jaksavat.

Suurin osa nuorista kouluttautuu ja löytää työtä sekä läheisiä ihmissuhteita. Huolimatta siitä, että elämä on kunnossa, moni kamppailee stressin, väsymyksen ja mielenterveysongelmien kanssa.

Syrjäytymisvaarassa olevia nuoria on liikaa. Joka ikäluokasta noin 15 % jää vaille toisen asteen tutkintoa. Mielenterveys- ja päihdeongelmat ovat yleisiä. Yhteiskunnan on tehtävä kaikkensa tukeakseen näitä nuoria, sillä syrjäytymisestä koituvat vahingot sekä yksilölle että yhteiskunnalle ovat valtavat.

Perussuomalaiset kannattavat harrastustakuuta. Jokaiselle lapselle ja nuorelle on taattava mahdollisuus ainakin yhteen kohtuuhintaiseen harrastukseen. Mieluinen harrastus tuo hyvää sisältöä ja kavereita elämään sekä

ehkäisee syrjäytymistä. Harrastustakuun voi kätevästi toteuttaa urheiluseurojen ja muiden kolmannen sektorin harrastekerhojen kautta. Lisäresursseja tarvitaan nuorten urheilijoiden ja vähävaraisten perheiden lasten liikuntamahdollisuuksien tukemiseen yleensäkin.

Järjestösektorin panosta nuorten tukemisessa tulee edistää resursoimalla tuloksellisia työmuotoja ja uusia kokeiluita nykyistä paremmin. Suurimmassa syrjäytymisvaarassa olevien nuorten elämästä puuttuvat yleensä lähes kokonaan turvalliset aikuiset. Järjestöjen tukihenkilöt ja vapaaehtoiset korvaavat tätä puutetta. Kaikissa nuorisopalveluissa on suhtauduttava kunnioittavasti nuorten vanhempiin, mikä näkyy muun muassa tiedotuksessa kotien suuntaan. Hyvä suhde vanhempiin vaikuttaa positiivisesti nuoren hyvinvointiin.

Koulutuksen keskeytymisen taustalla ovat yleensä koulun teoriapainottuneisuuden lisäksi oppilaitoksen ulkopuoliset ongelmat päihteiden käytössä, ihmissuhteissa, terveydessä ja elämänhallinnassa. Putoamisvaarassa oleville nuorille tarvitaan uusi vaihtoehto, korjaamo, jossa nuori saa laaja-alaisen tuen yhdestä paikasta eri elämänalueilleen.

Korjaamot soveltavat järjestöjen kehittämiä käytännön oppimisen malleja, joissa ammatti ja pysyvä työpaikka saavutetaan tuetusti osatutkinto kerrallaan käytännön työelämässä ja työpajoilla. Lisäksi järjestetään elämän kokonaisuus: asunto, tukihenkilö, vertaistuki, mielekkäät harrastukset ja toimeentulo. Korjaamot toimivat järjestövetoisesti, tiiviissä yhteistyössä julkisten palveluiden kanssa.

Perussuomalaiset eivät kannata koulumuotoisen oppivelvollisuuden jatkamista, mikä koskisi koko ikäluokkaa. Sen sijaan laajentaisimme kuitenkin peruskoulun päättäneiden nuorten velvollisuutta osallistua opiskeluun tai työelämään. Näin pureuduttaisiin täsmällisemmin toisen asteen pudokkaiden tilanteeseen, ja yhteiskunnan tuki saataisiin kohdistettua tarkoituksenmukaisemmin oikeaan kohteeseen.

AMMATILLISEN KOULUTUKSEN TOIMINTAEDELITYKSET TURVATTAVA

- Huolehdittava, että toimintaedellytykset säilyvät ammatillisen koulutuksen reformin säästöistä huolimatta, tarvittaessa lisäpanostuksin.
- Ammatillisen koulutuksen ajankäyttöä tehostettava, lähiopetustunteja lisättävä.
- Osaamisen tasovaatimuksista on pidettävä kiinni, osaamisvaatimuksia yhdenmukaistettava.

- Oppisopimuksella joustavasti koulutuksesta työelämään, työpaikoille riittävät resurssit tukea oppimista.
- Keskeyttämisellä on ennaltaehkäistävä vaihtoehtoisilla opintopoluilla yhdessä järjestökentän kanssa.
- Tutkinon osien suorittamisen tulee olla joustavaa ja sen on sovellettava muuntokoulutukseen.
- Avoimia ammattikouluja opintojen täydentämiseen.

Kuluneella eduskuntakaudella on tehty merkittävä ammatillisen koulutuksen reformi. Tämä on ollut suurin koulutuksellinen uudistus Suomessa ainakin pariinkymmenen vuoteen. Ammatillista koulutusta on tarpeen uudistaa ja monet uudistuksen periaatteet ovat oikeita, mutta säästöt ovat kuitenkin poikkeuksellisen suuret, ja hyvistä tavoitteista huolimatta uudistukseen sisältyy merkittäviä riskejä.

Ammatillisessa koulutuksessa on tärkeää huolehtia siitä, että reformin toimeenpano sujuu. Ammatillisen koulutuksen toimintaedellytykset on turvattava tarvittaessa lisäpanostuksin. Samaan aikaan on huolehdittava siitä, että ammatillisen koulutuksen pitkäaikaiseen kehittämistyöhön saadaan lisää resursseja. Ammatillisen koulutuksen vetovoima on saatava uudestaan kasvuun.

Vaikka tiivistyvä yhteistyö on tarpeen, ammatillisen koulutuksen järjestäjäverkko on säilytettävä riittävän kattavana. Kampusten sijaintiin on kiinnitettävä huomiota, etenkin koska nuorimmat opiskelijat ovat vasta 15-vuotiaita. Myös toisen asteen opiskelijoiden koulumatkatukea on joustavoitettava. Koulutuksen järjestäjien rahoituksen pitää olla tasapuolista niin suurilla kuin pienilläkin koulutuksen toimijoilla. Rahoitusmallien tulee perustua laadullisiin ja työllistymistä edistäviin mittareihin. Ammatillisen koulutuksen lähiopetustunteja on lisättävä ja opetuksen ajankäyttöä on tehostettava ja järkevöitettävä hukka-ajan vähentämiseksi.

Kaikilla koulutusasteilla on pidettävä kiinni oppimisen tasovaatimuksista. Olemme huolissamme ammatti-pätevyysvaatimuksien ja kelpoisuusehtojen heikentämisestä, erityisesti terveydenhoitoalalla, mutta myös muilla aloilla.

Ammatillisen koulutuksen ja osaamisen laatuvaatimuksia on yhdenmukaistettava. Samalla aikaisemmin hankitun osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen on otettava paremmin käyttöön, ja oppimispoluista on tehtävä käytännössäkin joustavia. Se, että ahkera opiskelija saa osoittaa taitonsa ja valmistua nopeammin, lisää

opiskelumotivaatiota. Tutkinon osien suorittamisen on oltava aidosti joustavaa, ja ammatillisen koulutuksen on sovellettava paremmin täydennyskoulutukseen sekä muuntokoulutukseen alan vaihtajille.

Keskeyttämisuhan alla olevien opiskelijoiden tukeen tarvitaan kokonaisremontti. Jos normaalit oppilaitosmuotoiset opiskelut eivät suju, nuoren ei anneta keskeyttää vaan tarjotaan vaihtoehtoisia oppimispolkuja yhteistyössä kolmannen sektorin kanssa. Käytännönläheinen oppiminen yhdistettynä muille elämänalueille saatavaan tukeen ratkaisee monia ongelmia.

Oppisopimuskoulutuksella suoritettun tutkinon on oltava kaikilla tavoin mitattuna samanarvoinen kuin ammatillisessa oppilaitoksessa suoritettu tutkinto. Työssä tapahtuvaan oppimiseen valittujen yritysten työkouluttajia ja oppilaita tulee tukea säännöllisesti, tavoitteena ammatin teorian ja käytännön läheinen ja ajantasainen kohtaaminen.

Työpaikoille taataan riittävät resurssit tukea oppimista. Tämä on ollut oppisopimuksen kehityksen selvä rajoite, joka tulee nyt korjata kuntoon. Työssäoppimisen pitää pystyä toimimaan myös taloudellisesti vaikeina aikoina. Käyttöön otetusta koulutussopimuksesta ei saa tulla palkatonta hyväksikäyttökannavaa, vaan sen pitää todella auttaa opiskelijan oppimista sekä toimia väylänä siirtymisessä jatkossa mahdollisesti oppisopimuksen piiriin. Myös aikuisten oppisopimuskoulutus on saatava tunnetummaksi vaihtoehdoksi.

Ammattitaidon ylläpitoa ja kehittämistä on tuettava koko työuran ajan toimivalla aikuiskoulutuksella. Elinikäistä oppimista tukemaan Suomeen tulee myös perustaa avoimia ammattikouluja, joissa on mahdollista hankkia osaamista joustavasti avoimen yliopiston tapaan. Myös toisen asteen koulutusvientimahdollisuudet pitää avata.

LUKION SUOSIO NOUSUUN

- Riittävän tiivis lukioverkko säilytettävä.
- Lukiodien välistä yhteistyötä ja verkko-opintojen hyödyntämistä lisättävä.
- Lukion tulee olla innostava ja sosiaalisesti arvokas kokemus.
- Kannustetaan työelämäkokemuksiin, korkeakoulukurkistuksiin ja kansainvälisiin vaihto-ohjelmiin.
- Ylioppilaskokeita ei tule lyhentää, äidinkielenkoe on pidettävä kaksipäiväisenä.
- Pääsykokeilla oltava selkeä rooli korkeakouluvaihtoihin.

Lukion suosio on ollut laskusuunnassa useita vuosia. Lukion uudistaminen on perusteltua, pitäen kuitenkin viisusti huolta siitä, että lukiokoulutuksen ytimessä pysyy laaja-alainen yleissivistys.

Riittävän tiivis lukioverkko on säilytettävä, samalla kuitenkin lukiodien välistä yhteistyötä ja verkko-opintojen hyödyntämistä kannattaa lisätä. Kannustamme myös korkeakoulukurkistuksiin, joissa lukio-opiskelijoille tarjotaan mahdollisuuksia tutustua korkeakouluihin. Myös mahdollisuuksia osallistua kansainvälisiin vaihto-ohjelmiin tulee lisätä.

Opintojen keskeyttämistä on vähennettävä lisäämällä oikea-aikaisia sosiaalisia tukitoimia, lähi- ja erityisopetusta sekä riittävän yksilöllistä opinto-ohjausta. Nämä toimet ovat tärkeitä myös parantamaan opiskelijoiden hyvinvointia ja vähentämään opintoihin liittyvää uupumusta.

Haluamme kiinnittää huomioita moniin lukiokoulutuksen asioihin arjen tasolla. Lukion tulee olla kaikille paitsi sivistävä, myös innostava ja sosiaalisesti arvokas kokemus. Tältä kannalta haluamme korostaa ryhmäytymisen ja yhteenkuuluvuuden merkitystä. Varsinkin suuremmissa lukioissa luokattomuuden riskinä voi olla, että ryhmäytymistä ei pääse tapahtumaan tarpeeksi. Erityisesti sosiaalisesti arempien henkilöiden tilanteeseen ja osallisuuteen oppimistilanteissa tulee kiinnittää huomiota.

Varsinkin ohjauksen lisääntyttä opetushenkilökunnan resurssointiin, byrokratiakuormaan ja jaksavuuteen tulee kiinnittää huomiota. Esimerkiksi tietoteknisen infan ylläpidon tulee olla pääosin muiden kuin opettajien toimenkuvaa.

Emme kannata ylioppilaskokeiden keston lyhentämistä neljään tuntiin tai äidinkielenkokeen muuttamista kaksipäiväisestä yksipäiväiseksi. Tämä heikentää laajan yleissivistyksen sekä isojen asiakokonaisuuksien hallinnan osoittamista. Äidinkieli on ensimmäinen vuorovaihtuskieli ja luo sellaisenaan perustan kaikelle osaamiselle.

Ylioppilaskokeiden uusimismahdollisuuksien kehittäminen on kannatettavaa ja tällä on lukiolaisten hyvinvointia parantava ja stressiä vähentävä vaikutus. Suhtaudumme kuitenkin kriittisesti ylioppilastutkinnon arvosanojen rajattomaan parantamismahdollisuuteen, ainakin siitä näkökulmasta, että se ei välttämättä kannustaisi opiskelijaa valmistautumaan kunnolla kokeisiin.

Korkeakoulujen pääsykokeita ja jatko-opintojen sisäänottojärjestelmiä on syytä uudistaa, mutta opiskelijavalintaa ei pidä rakentaa liian pitkälti ylioppilastutkinnon varaan.

AMMATILLISTA KORKEAKOULUTUSTA TYÖELÄMÄN TARPEISIIN

- Alueellista vaikuttavuutta kehitettävä entisestään.
- Ammattikorkeakoulujen tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnalle vauhtia.
- Mahdollisuus syventää opintoja työelämä-lähtöisesti, lisättävä muuntokoulutusta.
- Ammattikorkeakoulujen ja yliopistojen dualimalli säilytettävä, mutta yhteistyötä lisättävä.

Ammattikorkeiden koulutus on tasokasta ja vaikuttavaa, ja ne ovat myös profiloituneet aloittain ja alueellisesti. Valmistuneet ovat työllistyneet hyvin. Ammattikorkeakouluja on jatkossakin kehitettävä tältä pohjalta, ja työllistymistä sekä alueellista vaikuttavuutta on korostettava rahoituksessa. Jatkossa ammattikorkeakoulujen toiminnassa on hyvä painottaa aikaisempaa enemmän myös käytännönläheistä soveltavaa tutkimusta ja innovaatioita.

Ammattikorkeakoulujen roolia tulee syventää myös alueellisissa rakennemuutosohjelmissa, muuntokoulutuksessa ja yleensäkin osaamisen uudistamisessa. Koulut voivat ottaa enemmän roolia yritysten henkilöstön ammatitaidon ylläpidossa ja kehittämisessä. Ammattikorkeakouluopintoja pitää pystyä tekemään sujuvasti myös työn ohessa.

Erinäiset ammattihenkilölakiin liittyvät ongelmat on korjattava. Erityisesti geronomin (AMK) tutkinto tulee sisällyttää terveydenhuollon ammattihenkilölakiin. Rekisteröimättömyys aiheuttaa nykyisellään ammatissa toimiville ongelmia ja muun muassa heikentää mahdollisuutta toimia hoivapalveluiden vastaavissa tehtävissä ja yrittäjinä.

Kaikesta AMK-opetuksen sisällöstä pitää pystyä päättämään jatkossakin kansallisesti, EU:n sijaan.

Ammattikorkeakoulujen mahdollisuutta järjestää ammatillista opettajankoulutusta on käytettävä entistä enemmän hyödyksi koulutusviennissä. Erityisinä kohteina tulee ottaa huomioon Suomen kehitysyhteistyömaat.

Ammattikorkeakoulujen ja yliopistojen dualimalli on säilytettävä. Ammattikorkeakoululla ja yliopistolla on molemmilla oma arvokas tehtävänsä, eikä niitä tule tarpeettomasti sekoittaa. Niiden välistä yhteistyötä opetuksessa ja muissa toiminnoissa kannattaa kuitenkin selvästi kehittää. Läheisen yhteyden vuoksi useat seuraavassa kappaleessa käsiteltävät asiat soveltuvat myös ammattikorkeakouluille.

YLIOPISTOMAILMAAN UUTTA PUHTIA

- Yliopistoja tulee kehittää sivistysyliopistomallin perusteella.
- Perustutkimukselle on taattava riittävä ja vakaa rahoitus pitkäjänteisesti.
- Selkeitä päällekkäisyyksiä on poistettava ja profilointia tehtävä vahvuuksien mukaan, ottaen huomioon alueelliset näkökohdat.
- Ideologinen huuhaa lopetettava.
- Osaamisen kaupallistamisen ja akateemisen yrittäjyyden pullonkaulat on avattava.
- Huomio tieteen, teknologian ja innovaatioympäristön haasteisiin, teknillistä ja luonnontieteellistä osaamista vaalittava.
- Alumniverkostoja ja ulkopuolista rahoitusta tulee kehittää.
- Koulutusvientiä on edistettävä. EU/ETA-alueen ulkopuolelta tulevien opiskelijoiden lukukausimaksujen pitää vastata vähintään todellisia kustannuksia.

Yliopistoja tulee kehittää sivistysyliopistomallin perusteella. Sen mukaan yliopistojen keskeinen tehtävä on kasvattaa kriittiseen ja analyyttiseen ajatteluun. Suomalainen yliopistokoulutus on varsin tasokasta, mutta kehitettävää riittää ja kaikkiaan korkeakoulusektori tarvitsee piristysruisketta ja uutta dynamiikkaa. Järjestelmässä on myös merkittäviä epäkohtia, joihin tulee puuttua.

Suomalaisen yliopistojärjestelmän suoma akateeminen vapaus on suuri voimavara, mikä oikein käytettynä antaa mahdollisuuksia henkilökohtaisten kiinnostuksen kohteiden monipuoliseen ja poikkitieteelliseen kehittämiseen. Koulutusjärjestelmä tulee nähdä työkalupakkina, jota kukin käyttää omien taitojensa kehittämiseen, vastaamaan henkilökohtaisia mieltymyksiä ja tulevaisuuden työelämän tarpeita. Tätä perinnettä tulee vaalia, mutta samaan aikaan opiskelijoilta on edellytettävä vastuuta ja kypsyyttä.

Valmistumisen lykkääntyminen tarkoittaa monesti toimeentulon ongelmia ja lykkäystä perheen perustamiseen.

Opintotukijärjestelmän pitää rohkaista kohtuukaikaiseen valmistumiseen ja tukea maksaa aikaisempaa enemmän suoritettujen opintopisteiden eikä opiskeluajan perusteella. Säästöjä syntyy myös, kun opiskelijat valmistuvat omasta tahdostaan nopeammin ja siirtyvät ripeämmin työelämään. Kohtuulliset työnteot eivät saa vaikuttaa opintotukeen lainkaan ja vasta merkittäviä ansioita tekevien kohdalla opintotuki on syytä leikata pois.

Laadukkaalle tutkimukselle on tarjottava riittävä ja vakaa rahoitus pitkäjänteisesti, ja tieteen vapaus on turvattava. Vaikka korkeakoulujen autonomiasta pidetään kiinni, vahvuusalueiden koordinoitua tarvitaan. Koulutuskentän selviä päällekkäisyyksiä tulee purkaa ja synergiaetuja käyttää tehokkaammin, ottaen huomioon alueelliset näkökohdat. Erilaisia itsensä työllistämiseen tarkoitettuja puuhaprojekteja ja ideologisesti väritynyttä huuhaata on karsittava. Väitöskirjojen tasoon on kiinnitettävä huomiota.

Suomen kielen pitää säilyä tieteen ja tutkimuksen kielenä. Ylioppilaskuntien pakkojäsenyys on poistettava.

Akateemista nurkkakuntaisuutta tulee kitkeä. Sitä ilmenee muun muassa nepotistisissa henkilövalinnoissa, yksiulotteista akateemista urapolkua tukevissa rekrytointi- ja rahoituskäytännöissä, byrokratian ehdoin toteutuksessa organisaatiosuunnittelussa sekä koulutustarjonnan tarpeettomissa päällekkäisyyksissä. Myös suomalainen julkinen keskustelu ja poliittinen päätöksenteko kaipaavat tuekseen laajempaa näkökulmien ja asiantuntijoiden kirjoja, sekä vahvempaa tieteellistä analyysiä ja vuorovaikutusta.

Yliopistoja ei tule kehittää ensisijaisesti elinkeinoelämän ehdoilla, mutta niiden on kohdattava myös talouselämän tarpeet paremmin. Positiivisista kehitysaskeleista huolimatta akateeminen yrittäjyys on Suomessa yhä liian ohutta. Myös henkilöstön parempi kierto akateemisen ja yritysmailman välillä edistäisi opetuksen ja tutkimuksen käytännönläheisyyttä ja vaikuttavuutta sekä elinkeinoelämän asiantuntemusta.

Korkeakoulujen ja yritysten yhteistyöhön ja osaamisen kaupallistamiseen on panostettava. Innovaatioiden ja tuotekehityksen toimintaympäristö tulee muuttumaan nopeasti globaalin kehityksen myötä. Vahvuuksista huolimatta Suomella on tutkimuksen ja kehitystoiminnan hyödyntämisessä kuitenkin puutteita, joita pitää paikata. Korkeakoulujen innovaatioympäristöä voidaan kehittää ottaen mallia muun muassa anglosaksisten maiden yliopistojen kampuksilta. Vastakkainasettelusta perustieteiden ja soveltavien tieteiden välillä olisi korkea aika päästä eroon ja tarkastella koulutus-, tutkimus- ja innovaatiojärjestelmiä kokonaisuutena.

Vahva teknillinen ja luonnontieteellinen osaamis pohja on kriittistä elinkeinoelämän uudistumisessa, erityisesti tieteen ja teknologian murroskohdissa sekä nykyisessä nopeasti kehittyvässä ja monimutkaistuvassa kansainvälisessä kilpailuasetelmassa. Ensi vaalikaudella huomio tulee kiinnittää nimenomaan tieteen, teknologian ja innovaatioympäristön haasteisiin.

Korkeakoulujen rahoituspohjan laajentaminen on tarpeen. Korkeakouluja tulee kannustaa ulkopuolisten rahoituskanavien käyttämiseen sekä pitkäjänteiseen alumniverkostojen rakentamiseen. Nämä toimivat myös mentorointiverkostoina ja kontakteina työelämään. Ainakin osalle korkeakouluista valtionrahoitusta olisi myönnettävä suoran budjettirahoituksen sijaan myös pitkäjänteisempänä pääomituksena, jonka tuottoa korkeakoulut käyttävät toimintansa rahoittamiseen.

Koulutusvientiiä on kannustettava huomattavasti enemmän valtiohallinnon taholta. Suomi tuli mukaan koulutusvientimarkkinoille vasta jälkijunassa, ja monia mahdollisuuksia jäi hyödyntämättä siitä etulyöntiasemasta, joka Suomella oli koulutuksen kärkimaana vielä vuosituhatien vaihteen tienoilla. Nyt tätä eroa on kurotava umpeen määrätietoisesti ja hankittava osuuksia kovemmassa kilpailutilanteessa. Koulutusvientimarkkinat ovat kuitenkin valtavat ja erittäin nopeasti kehittyvät, ja suomalaisilla toimijoilla olisi niillä paljon potentiaalia.

EU/ETA-alueen ulkopuolelta tuleville opiskelijoille asetetut lukukausimaksut ovat olleet tärkeä askel. Näin yliopistoille ja ammattikorkeakouluille saadaan tuloja sekä samalla taloudellisia ajureita ja laatumittareita. Lukukausimaksut pitää asettaa vastaamaan vähintään todellisia kustannuksia.

VAPAAN SIVISTYÖN MERKITYSTÄ TULEE VAHVISTAA

- Kansanopistojen, kansalais- ja työväenopistojen, opintokeskusten, kesäyliopistojen sekä vastaavien merkitys korostuu osaamisen ja henkisen vireyden ylläpitäjänä ja vahvistajana.
- Vapaata sivistystyötä tekevien oppilaitosten roolia on hyödyllistä kasvattaa, samalla kun aikuiskoulutusta uudistetaan kokonaisuutena elinikäisen oppimisen lähtökohdista.
- Kansalaisyhteiskuntaan osallistumiseen tulee kannustaa.

Kansanopistojen, kansalais- ja työväenopistojen, kesäyliopistojen sekä vastaavien toiminta kohtaa vuosittain miljoona kansalaista. Niillä on ollut suuri vaikutus suomalaisen koulutusmenestyksen luomisessa. Erityisesti taloudellisesti vaikeina aikoina vapaan sivistystyön merkitys korostuu henkisen vireyden ylläpitäjänä ja vahvistajana.

Vapaata sivistystyötä tekeviä oppilaitoksia on hyödyllistä käyttää entistä enemmän monimuotoista erikois- ja

täydennyskoulutusta järjestävinä koulutuspaikkoina. Myös yhteistyötä aikuiskoulutuskeskusten kanssa tulee lisätä. Yleensäkin vapaan sivistystyön roolia voidaan kasvattaa ja sovitella paremmin yhteen osaksi laajempaa koulutuskenttää, kun aikuiskoulutusta tullaan uudistamaan kokonaisuutena.

Erilaisiin pienimuotoisiin järjestöihin, harrastustoi- miin ja yleensäkin kansalaisyhteiskuntaan osallistumi- seen tulee kannustaa. Kirjastot ja kansalaisopistot toimi- vat helposti saavutettavan harrastus- ja sivistystoiminnan monipuolisina keskuksina.

ELINIKÄISTÄ OPPIMISTA – AIKUISKOULUTUS UUDISTETTAVA

Työelämän murroksen ja teknologisen kehityksen myötä osaamistarpeet muuttuvat yhä nopeammin. Yhteiskun- nan on pystyttävä tukemaan oppimista entistä paremmin koko työuran ajan. Lähtökohdaksi tulee ottaa elinikäinen oppiminen, ja siksi aikuiskoulutuksen uudistaminen on nostettava kokonaisuutena seuraavan hallituskauden yh- deksi keskeisimmäksi kehittämiskohteeksi.

Käsillä on syvempi murros, joka vaatii paljon sekä yh- teiskunnalta että yksilöltä. Haasteisiin pitää tarttua, mut- ta kaikkiin kysymyksiin siitä ”miten”, ei ole vielä vastauk- sia. Selvää kuitenkin on, että tarvitaan kokonaisuudistus, joka koskee kaikkia koulutuksen asteita ja joka yhdistyy vahvasti elinkeino- ja työelämyspolitiittisiin näkökulmiin.

Aikuiskoulutuksen näkökulmasta pirstoutunutta koulutussektoria on yhtenäistettävä, niin että se mah- dollistaa osaamisen kehittämisen joustavasti yksilöllisiin tarpeisiin, sekä koulutustarpeet yhteiskuntaa ravistelevis- sa laajemmissa rakennemuutoksissa. Aikuiskoulutuksen tukiviidakkoon kaikkine kannustinloukuineen on myös uudistettava ja selkeytettävä.

Suuri haaste elinikäisen oppimisen kehittämisessä on se, että heikoimmalla koulutus pohjalla olevat henkilöt ovat usein vähemmän aktiivisia kehittämään omaa osaa- mistaan, vaikka tarve olisi suuri. Tähän täytyy kiinnittää erityistä huomiota, jotta voisimme välttää koulutuksen ja työelämän tarpeetonta eriarvoistumista.

Perussuomalainen koulutuspoliittinen ohjelma on rakennettu siten, että sen toimenpide-ehdotukset eri ta- soilla palvelevat elinikäisen oppimisen päämäärää. Suo- malaisella koulutuskulttuurilla on monia vahvuuksia, jotka antavat hyvän lähtökohdan vastata käsillä olevaan murrokseen ja yhä vaativampiin osaamistarpeisiin.

KOULUTUKSEN TARJONTAAN JA TAVOITTEISIIN JÄRKEÄ

Huomiota on kiinnitettävä laajemmin koulutussuunniteluun, joka on vääristynyt monien alojen sisäänottojen suhteen. On aloja, joilla sisäännotot ovat yhteiskunnan tarpeita ajatellen liian pieniä. Toisaalta taas monille trendialoille on hakeutunut liian paljon ihmisiä työelämän tarpeisiin nähden, ja samalla myös laatuksiteerit ovat kokeneet inflaation.

Nykykäytännöt aiheuttavat monenlaisia vinoutumia. Esimerkiksi maahanmuuttajia ohjataan stereotyyppien perusteella tietyille aloille, kuten lähihoitajakoulutukseen. Tämä johtaa siihen, että kouluissa opiskelee tosiasiassa alalle sopimattomia ihmisiä. Aktiivimallisissa ja uudessa omaehtoisessa koulutuksen mallissa puolestaan näyttää olevan vain tärkeää, että opiskelua tehdään opiskelun vuoksi; opinnoilla ei enää tarvitse olla mitään tekemistä työllistymisen helpottumisen kanssa. Tämä käytäntö lähinnä tukee koulutus- ja kotouttamisbisneksiä.

Myös niin sanotun osaamisvaihtotaseen heikentyminen aiheuttaa huolta. Kyse ei ole ainoastaan siitä, että maasta poistuu osaajia esimerkiksi korkean verotuksen vuoksi, vaan myös siitä, että tilalle tulee matalasti koulutettua ja heikosti yhteiskuntaamme sopeutuvaa väkeä, joka ohjataan vuosia kestäviin kotouttamisohjelmiin heikoin tuloksin. Tämä on järjetöntä paitsi oman nuorisomme kannalta, myös tulevaisuuden osaamistarpeita ajatellen. Varsinkin kun digitalisaatio, kehittynyt automatisaatio ja tekoäly tulevat myllertämään erityisesti suoritustavan tason työpaikkoja.

Perussuomalaisten mielestä koulutustarjontaa on uudistettava vastaamaan yhteiskunnan todellisia tarpeita. Tempoilua on vältettävä ja koulutusudistukset on ajateltava pitkäjänteisesti suomalaisen yhteiskunnan näkökohdista käsin.

OPINTOSOSIAALISET EDUT

- Opintotukea maksettava aikaisempaa enemmän suoritettujen opintopisteiden kuin opiskeluajan perusteella.
- Kohtuullinen työnteko ei saa vaikuttaa lainkaan opintotukeen.
- Toisen asteen opiskelijoiden koulumatkatukea kehitettävä.
- Koulutuksen tasa-arvosta on huolehdittava kohdistamalla täsmätoimin resursseja vähävaraisille, muun muassa koulukirjojen hankintaan.
- Huippu-urheilijoiden tukiiin ja opiskeluun joustavuutta.
- Aikuiskoulutuksen tukijärjestelmiä on uudelleenarvioitava kokonaisvaltaisesti.

PERUSSUOMALAISET